Tinotej Milanov

JERNEJ ŠTROMAJER

Ne gre samo za vprašanje Golob ali Janša

S predsednikom konference SD o novem programu stranke in o tem, kako bi Socialni demokrati davčno razbremenili delavski in srednji razred. Pa tudi o Levici in Resnici ter možnostih nove levosrednske vlade

Konference Socialnih demokratov kot največji organ strateged dvema kongresoma je sprejela nov program, s katerim se bo stranka podala na volitve. Predsednik konference SD dr. Jernej Štromajer meni, da z njim volivcem in potencialnim prihodnjim koalicijskim partnerjem pošilja sporočilo strukturne reforme. Za sestavo nove levosrednske vlade pa ho po njegovi oceni ključno predvsem izboljšanje volilnega rezultata SD, ki ga pričakuje na volitvah marca.

Socialni demokrati imate nov program, v sprejetju katerega je niti. To odraža volitve spomladi v enem, ki smo jim priča. V tem kontekstu se stranka zavzema za obraniteev reda, temelječega na medsebojnem pravu, a zdi se, da ste zapadla pred nalimi očmi. Kako naj Slovenija razvna v teh okoliščinah?

"Slovenija je zdaj vedli sočelno zunanjo politiko in ni prizadeva za pravičen in trajen mir, z tem množi nadaljevati. Hkrati si moramo kot majhna država prizadevati za okrepljeno Evropsko unijo, v kateri se kažio interesi, predvsem pa vrednote, ki jih zagovarjamo, zaščiteni, in kjer lahko najlemo skupne rešitve. Omenili ste, da dvižimo v teleno turbulentnem času. Ki ga zaznamujejo geostrateške spremembe in tegovinske vojne. To vodi vpeclanje vsepolitne dragnje, ta je povezana z mnogetko dragnjo, ki se potem prelije še v prehunaiko dragnjo. V kontiki fazi pobja tudi do konfliktive in polarizacije v družbi. Zato vprašanje miru vidimo v najširšem kontekstu, vesti ne samo kot ustt brez oboroženih konfliktov, temveč tudi z vidika socialnega miru in socialne kohezivnosti ter v pomanjanji vpeclanjem varnosti zaradi podrobnih sprenemb. Kako je to pomembno, smo videli v času pandemije, ko je izkazalo prod vodstvom SD in nam je uspelo prihodnji ogromno osebnje iz evropskega solidarnostnega dialoka. Mir se torej povezuje z drugimi gradiknoma naloga programa - razvojem in blagijo. Ce ni blagije, ne moremo imeti miru in podcéino tudi razvoja. Ne. Prav tako ne moremo imeti blagrnje, de ni razvoja."

S pričadevanji za mir je povezan tudi dvig obrambnih izdatkov v evropskih državah. Socialni demokrati ste v preteklosti imeli tri obdobja ministrov iz stranka je imela glede obsaobe velno konstruktivno odnos. Kliub temu ste se bali političnih pobosel Levice ne referendum o obrambnih izdatkih. Je bojo na glasovo na lemen pole take narteti, da ne morete odopirati od statist, ki ste jih prej zagovarjali?

"Ne bi rekel, da smo odstopili od naših stališč. V SD imamo glede določenih vprašanj različna mnenja. Razmere v svetu se spreminjajo, tako glede politiko Slovenije in EU, kot tudi glede obrambnih izdatkov. Ta se v tem trenutku povečujejo. Ta sprememba je tudi v tem, da smo se v teha prihajali. Pred volitvami leta 2022 stranka ni bila razkinjena zaradi vstopa v Nato, ja pa ona, da se pa lanskem vrhu Nato v Haagu odpravi vprašanja glede vlitve obrambnih izdatkov in bojo, kakšno podobice za razvojno-socialne projekte bo to imelo. Te razprave so se odvile, kot so se, kar nis tudi kakšna kakšna, ker smo v obdobju drugih, o kateri govorimo v programu, je nekoliko samo tako imenovana tuda obrambna. Kot rečeno, gre tudi za vprašanje ekonomske in socialne varnosti, zaščite pred samovolno nasrtnost, okrepitve varnosti, preiskovanje kriznega ja sprejetja vloge Slovenije v svetu, pri Cenac smo s Clasovom v Varnostnem svetu Združnih narodov in z delovanjem mednarodnih pokazali, kako lahko Slovenija sistemsko zastopa svoje interese v svetu."

V programu ste zapisali, da bosta zmanjšali davke za delavski in srednji razred. A SD je že dalnes v vladi, zakaj niste zahtevali, da se to uresniči? Je v tem mandatu?

"Res, in tudi v koalicijskem sporazumu je bilo zapisano, da bo prišlo do davčnega prestrukturiranja, torej davčne razbremenitve delavskega in srednjega razreda ob hkratnem obremenitvi premoženja. Glede tega je bilo veliko poskusov, na ministrstvu za finance je bilo v tem mandatu pripravljenih nekaj predlogov. Ta niso bili uspešni in niso naredili svoje domače naloge, da bi pripravili davčno prestrukturiranje hkrati pa zaščitenje tve delna in evropsko priznejlive obdavčitve premoženja, saj se tega partnika, kot se se rogo hitili, ne da narediti. Verjamemo, da bo koalicija v novi sestavi z okrepljeno socialnodemokratsko noto uspešnejša pri davčnem prestrukturiranju. Tudi brezčne mednarodne organizacije opozarjajo, da najmanjšemu davčni primež delovskega in srednjega razreda ter zniževanje obdavčitve premoženje. Da ne bosopoznavana - pri tem government - jeda evropsko primerljivih stopnjah, gre med drugim tudi za priporočila OECD."

Se vam zdi, da v Sloveniji je inamo urejdij razred?

"Mislim, da srednji razred v Sloveniji le imamo, je pa res, da je srednji razred čisti, na katerega pade naivec finančnih bremen. Srednji razred pleše najmanjšemu, bipotekarnim kreditu in ima relativno visoke stroške, velikim na podrobiji predlahke vzgoje. To je tisti del družbe, ki ima morano posvetiti lupno mal. To bolno storimo tako s socialnimi programi, kjer družine subvencionira nekih izdatkov s posnimom vrnilo bruzaklanga vrtca in brezplačne šolske prehrane, kot tudi s bolšo stanovanjsko politiko ter izgradnjo fonda javnih najemnih stanovanj. In pa seveda s spremembo davčno politika sistema se mani obremenjuje ljudi, ki živijo od svojega dela, in se na drugi strani bolj obdavčí premoženje."

Po Sloveniji so se pojavili plakati, ki izpostavljajo, za koliko se je v tem mandatu povečala povprečna bruto plača. Ta dvige tudi podeleca plačnih dogovorov v javnem sektorju, medtem na drugi strani v gospodarstvu manjšije temo niso zmogli slediti. Vaša stranka je medtem v tem delu ministrstva za gospodarstvo. Se ne bojite, da ste se s tem zamerili pomembnim delu prebivalstva?

"Mislim, da se Socialni demokrati z delom naših ministrov nismo ničemur zamerili. Ravno nasprotno – verjamem, da so vsi štirje naši ministri svoje delo opravili odločno. Ze vlade kot celoto pa so bila seveda prizakovanja posameznih drušbenih struktur različna. Tudi nam bi si želeli, da bili uspešnejši pri izvedbi davčne reforme, zato je to tudi del novega programa Socialnih demokratov. Vendar dolešne stvari, kot smo rečimo lahko vidali na področju stanovanjske politike. Zal izvajaje in rezultati te niso vidni. Podobno je na področju zdravstva, zato nameno sta tudi področjih delati že naprej. Je pa res, da so bila tudi prizakovanja finih verjetno zelo v boika. A Socialni demokrati smo vendarle izkušena stranka s tradicijo in temu primerno je tudi program, za katerega verjamem, da bo dal pozitivne rezultate, čeprav ga vsaj ustrezno implementiti."

Kakšen občutek ste dobili po koalic, na katero je predsednik vlade Robert Golob povabil predstavnike levosrednjaških strank - ko po volitvah mešna sestavil novo levosrednjaško vlado in kdo bi bil po vaši oceni lahko v koaliciji?

"Predvsem sem prepričan, da je najbolš ta rešitev za Slovenijo, da po volitvah delimo naslednjo levosrednjaško vlado o obětano okrepljeno socialno demokrito. Tudi volivci vedo, da v drżavi obstaja socialnodemokratska opcija, in da nge samo za vprašanje Golob ali Janša. Socialni demokrati smo kot člani druge nalvelje evropske politične družine nosa, kredibilna in odgovorna izbira za tiste, ki verjamejo, da potrebujemo v drušbi vse spotrovanja in dialoga, predvsem pa potrebujemo družbeni dogovor. Dogovore o tem, kako bomo prišli do skupnih ciljev. Pri tem so cilji, za katere si prizadevamo Socialni demokrati, in s tem gremo tudi na volitve, cilji na področju miru, razvoja in blagnje. Tem opcijam in verjamem, da bomo v SD z vilibni kampanjo, programom, kandidatiti in aktivnim člansrvom lahko izboljšali rezultat, in to bo tudi najboljša popotnica novi levosrednjaški vlad."

Kaj za vas pomeni občutno okrepljena socialna demokracija?

"Zagotovo mnamno posečati bavlio poslanseev v drlavnem zboru."

Na kolikšo?

"Na to zelo rečem ugibal, kot da sma na tribuni. Zagotovo pa sobem glas za Socialne demokrate ne bo vrišni stran in verjamem, da smo nadležni strankami, ki rekomajo za stopnjo bar, kot je povedal ta nal predsednik Matjaž Han."

> **"Stranke Resnica ne vidim v levosrednjem političnem prostoru"**

Kje bosta vi kandidirali?

"Predvidoma v Ljubljani."

Ce strankam izključite koalicije ne uspe zbrati dovolj glasov za sestavo vlade ali pa se kateri od njih ne uspe prelesti v drżavni zbor, se zdi kot najbolj nazorna zaveznica stranka Povod Vladimirja Prebilača, pravi tako nekdanja Gibanja vade stranska. A glede na javnomnenjske raziskave si mojno, da se ji bo njeh uspelo prebiti v drżavni zbor. Kaj poiem - se vam zdi mešno recimo nadelovanje s Demokrati Aniteta Logarja?

"Koalicija se sestavlja po volilni nedelji, nam pa se zdi ključno predvsem, da sestavimo naslednjo levosrednjaško vlado, in za to moramo delati. Verjamem, da bo tako, le bolo sestavlje vlad lahko izcelje zbrale dovolj glasov reizmna te bodo udeleženci zadnjega koalic jei predsednika vlade in Gibanja Svoboda imeli zadostne volilno. Sicer pa tečko rečen, kako bomo sestavljali levosrednjaško vlado, ki si je v SD želimo, saj fe levosrednjaške stranke ne bomo imele večine, in bo potem verjetno imel sekale drug."

Zadnje raziskave javnega mnenja so naka kaže tudi možnost tako imenovanega visečega parlamenta, pri čemer nobeno od političnih polov ne bi imel zadostne večine. Na koncu bi bilo lahko ključno sodelovanje s stranko Resnica, kako oceniujete to možnost?

"Iznaze ne vidim v levosrednjem političnem prostoru in mnižiha mnenno narediti ene za to. Da Socialni demokrati pidemo na vrsogovarjae stopiš? Ja in sestavimo levosrednjaško vlado. Na ta način lahko gremo v prihodnost v progresivnim programom in levosrednjaškim koalicijskim sporazumom, saj si ne želimo kopiče populizma v slovenskem političnem prostoru."

Omenili ste, da nekatere stvari iz zdajšnje koalicijske pogodbe niso bile uresničene do te mere, kot bi si morda želeli. Kaj to vaša pogruma bi moralo po vaši oceni najprej biti del nove koalicijskegne, de bosto sodelovali v prihodnji vladi?

"V treh stebrih programa smo jasno poudarili nabe pristnitve in zagotovo bomo tudi tokrat tvd pogajalec na koalicijskih pogajanjih, da se socialdemokratske vrednote zapišejo v koalicijski sporazum. To nam je uspelo le leta 2022, čeprav so v javnosti manikaj od doseženega potem izpisali Levice. Se nam pa zdi pomembno, da v prihodnji koalicijski sporazum ne napišeme samo, kaj bomo naredili, temveč tudi to, kako bomo dosežene stvari naredili. Kot je povedal Nejc Zaplotnik, je vizaši pot pomembnejša od cilja. Torej bomo morali vzpostaviti ravno tiden socialnih sporazumi dialog s socialnimi partnerji, sindikati in gospodarskimi izbuđenji. To tudi zagotovo bodo z različnimi aktivnji v družbi, od nevladnih in skupnih organizacij do predstavnikov mladih, ima in starejših. S tem želimo priti do tega, čemur mi pravimo dogovor za prihodnost v sklikl Evropsko socialno dragnjo. Ta dragnja zuma, v katerem si bomo za nabe drżave in družbo postavili jasne cilje, kje želimo biti leta 2040. Seveda socialnidemokrativ v svojem programu nadimo predlogo konkretnih ukrepov po posameznih področjih, vse od zunanje politike do kjerin, ki odgovarjajo tučno na ta vprašanja. To bo naša ponudba tako volilcem kot tudi bodočim koalicijskim partnerjem."

Nedavno je solozordinator Levice Luka Mesec na nacionalnem televiziji povedal, da ovira vlado Roberta Goba, Socialni demokrati pa gospodarstvo. Ali tudi vi to tako vidite?

"Ne, tega ne vidim tako. Razumem, da je Luka Mesec minister za delo, predsednik Socialnih demokratov Matjaž Han pa minister za gospodarstvo in je tega morda mnoho potegnili kakšno besedno zveza. A mi smo v osnovi stranka socialnega dialoga, ki tudi s sindikati. Vizijemo v ekonomsko-socialni svet in v dogovore tako s sindikati kot z delodajalskimi združenji. V vsi vlaki smo aktivno sodelovali pri nadlnih reformah, tudi pri pokojninski reformi, o kateri je govoril kolega Mesec. Pomembno je predvsem razumeti, da smo Socialni demokrati tista stranka, ki na ani strani ponuja zagovora ljudi, ki živijo od svojega dela, hkrati pa smo tudi stranka, ki ima zadelano razvojno-ekonomsko politiko. Ta vključuje tudi predpostavke drżave, spodbujanje zagonskih podjetij, prav tako vprašanje zaščite delavskih pravic, tudi glede novih oblik dela, zaradi mobilnih dela. Kot rečeno, gre za zelo praviic tistih, ki živijo od svojega dela."

Ob prejšnjo podlasna Mateja Tašnerja Vatovca iz Levice v ši je predsednik vade stranke Matjaž Han prepovedal vsa kot primer člana Socialnih demokratov, čigar partnerica je članica Levice, da ta ne bo kandidacija sušiteve dlaske. Kako sta torej doma predebatirala ta prestop?

"Najprej sva morala nekaterim prijateljem povedati, da se nova poročila, ker je predsednik rekel, da je moja žena (smeh). Ampak bilo sva zelo - mislim ona skupaj je dže časa, kot pa ji kateri od naju član katerekoli politične stranke. Z Urško delira veliko podobnih pogledov na svet, tako kot tudi primarnim Socialni demokrati in Levica izhajamo iz podobnih vrednot, SD ima vendar strategia leve ličine."

Jernej Štromajer: "Zagotovo mnamno posečati bavlio poslancev v drlavnem zboru." Foto: Aleš Kocjan